

Британија је све ближа изласку из ЕУ, а Русија, САД и Европа могу да се врате у време када су међусобни односи били бољи него данас. То је тежак, али не и немогућ задатак, каже чувени британски историчар Нил Фергусон.

Нил Фергусон, један од најпознатијих светских историчара и политичких аналитичара, посетио је Београд како би промовисао своју најновију књигу — биографију Хенрија Кисинџера. Свака књига коју је Фергусон досад објавио постала је светски бестселер — „Успон новца“, „Моћ новца“, хроника породице Ротшилд, само су неке од њих.

У Београду је, каже, први пут — и ужива у њему, јер српска престоница има три ствари које цени код градова: „реке, брда и интересовање великих сила“. Домаћини су му бивши српски министар спољних послова и кандидат за генералног секретара УН Вук Јерemiћ и његова невладина организација Центар за међународну сарадњу и одрживи развој.

Фергусон се током посете Београду срео и са српским интелектуалцима, са којима је, како каже, имао веома плодне разговоре.

„Уживао сам у неколико сусрета са српским историчарима и политичким мислиоцима,

као и у предивној храни. Веома лепо искуство — скоро па превише забаве!“, каже Фергусон.

У Београд је стигао из Дрездена, где је учествовао на састанку Билдерберг групе — али о томе не жели да говори.

„Мислим да бих прекршио правила те организације ако бих говорио о томе — али могу да кажем да је било доста речи о Бреگزиту, као и о могућности да Доналд Трамп постане председник САД. Мислим, додуше, да се о тим питањима расправља на многим скуповима у Европи ових дана“, одговара Фергусон.

Поменули сте Брезит. Како ће се, према Вашем мишљењу, завршити сага о британској дилеми — да ли остати у ЕУ или је напустити?

— Пре шест месеци предвидео сам да ће се две групе толико приближити једна другој да ће бити немогуће предвидети исход референдума, и управо се то и догодило. Плашим се да је у последњих десетак дана нагласак на кампањи за излазак Британије из ЕУ. Мислим да ће, уколико се нешто драматично не догоди, Британија већином гласати за излазак из Уније, и то ме јако брине. Мислим да из неког разлога Дејвид Камерон није успео да убеди већину британских гласача да ће „брезит“ бити јако лош за економско здравље нације. Пошто немају страх, у економском смислу, гласачи су спремни да се коцкају — у националистичком и, рекао бих, немарном смислу.

Да ли сматрате да Европа може да буде комплетна без Русије?

— Русија је европска земља са азијском империјом — и то је, у извесном смислу, чини јединственом. Европа нема других империја. С обзиром на то да се протеже кроз читаву Азију, до Владивостока, Русија ипак не може да буде нормална европска држава, као што може Пољска, да буде интегрисана у ЕУ. Али опет, Русија не може да буде изузета из Европе, пре свега због своје историјске важности. Она је велика сила — о томе је писао још Леополд Ранке.

Како ће, према Вашем мишљењу, Русија и Европа окончати неспоразуме?

— Мислим да је период 2013-2014. био веома лош за руско-европске односе. Ако се осврнемо на украјинску кризу, мислим да је то била грешка које се могла избећи. Грешка која није само руска, већ је у извесној мери и америчка и европска грешка. Сада је изазов с којим се суочавају руски, амерички и европски државници — како се вратити на период који није био тако давно, а када су односи били много бољи? Не мислим да је то немогућ задатак, али је веома тежак док год траје конфликт — не само конфликт у Украјини, већ и конфликт на Блиском истоку, док се не реше основна питања. Уверен сам да се то неће догодити док се не десе промене у Белој кући, јер је јасно да председник Обама није уистину посвећен преговорима са руском страном — а потребно је да то буде, уколико жели да проблеми у Украјини и Сирији буду решени.

Сматрате ли да Европа може да опстане без „специјалних односа“ са САД?

— Мислим да најважнији односи које САД данас имају нису са европским земљама. Ако погледате спољну политику председника Обаме, нећете наћи чврсте доказе о специјалним односима са европским државама. Обама је био много више заинтересован за Азију. Ометала га је ситуација на Блиском истоку, а био је далеко задовољнији унапређењем односа са Латинском Америком. Он је председник који, у поређењу са својим претходницима, није обраћао превише пажње на Европу. Мислим да се Европљани никада нису навикли на то, зато што су били одушевљени избором Обаме.

У Београд сте дошли како бисте промовисали нову књигу — аутобиографију једног од најзначајнијих државника савременог доба, бившег америчког државног секретара Хенрија Кисинџера. Неки кругови га оптужују за ратне злочине и злочине против човечности, а Ви га називате идеалистом. По некима, то је јеретичка тврдња. Зашто Кисинџера називате идеалистом?

— Ово је први том његове биографије, који покрива период до 1969. године. Већина наводних злочина догодила се када је Кисинџер био у влади. Могуће је да ће други том бити много критичнији. Сумњам да ћу га назвати ратним злочинцем, зато што не верујем да је то био — а ако је био, то је онда био и сваки други амерички државни секретар. Мислим да је млади Кисинџер, онај из педесетих и шездесетих година, био идеалиста у најдубљем значењу те речи. Људи су изненађени поднасловом књиге, али су још више изненађени када прочитају књигу.

Изненадићу се ако Косово не буде нови Моленбек

БЕОГРАД - Видим опасност од екстремизма на Косову и био бих веома изненађен ако се писање "Њујорк тајмса" о томе како се Косово претвара у нови Моленбек не би остварило, оценио је данас професор историје на америчком универзитету Харвард Нил Фергусон.

Он је у интервјуу за "Политику" рекао да је екстремизам глобални покрет који циља чак и секуларне заједнице и претвара их у следбенике екстремне верзије ислама и додао: "Створили смо нестабилну и опасну државу".

Ниједан демократски председник Србије не може признати Косово, што значи да је српско учлањење у ЕУ немогуће

Иако оцењује да је интервенција на Косову била успешна, Фергусон истиче да је грешка направљена касније, када је призната независност Косова.

"То је било стратешки погрешно са стране Запада јер не видим како било који демократски председник Србије може да призна Косово, што значи да је српско учлањење у Европску унију готово немогуће", навео је британски историчар, који живи и ради у САД.

На питање да ли је учлањење Србије у ЕУ због Косова немогуће, Фергусон је навео да на Западу поново о томе треба да размисле.

"Ако су нам у интересу мир и стабилност на Балкану, онда нема смисла да мало Косово буде препрека за интеграцију Србије у ЕУ. Србија такође мора да прихвати да Косово више никад неће бити део Србије", рекао је историчар.

"Дакле, потребно нам је неко двосмислено значење термина, да избегавамо да будемо јасни и одређени са тим у вези, а не захтев да Србија недвосмислено призна Косово", рекао је Фергусон, којег је магазин "Тајм" сврстао у 100 најутицајнијих људи на планети.

Фергусон је навео пример Тајвана, истакавши да никада не би дошло до помака у односима САД и Кине да су САД инсистирале на независности Тајвана, већ је Вашингтон уместо тога прихватио кинески поглед на ствар, али је Тајванцима дозволио да се понашају као да су независни.

"У међународним односима морате да посегнете за таквим стварима ако желите да постигнете важнији стратешки циљ, као што је то овде проширење ЕУ и улазак Србије у ЕУ", истакао је Фергусон.

Он је додао и да би Србија уласком у ЕУ добила на значају, као што се догодило и Португалији, Шпанији, Пољској, које су добиле подстицај да изграде владавину права, смање корупцију и усвоје европске стандарде.

"Било би лудо од Србије да не следи пример Словеније и Хрватске. За Србију не постоји

нешто попут руске алтернативе. Она није нешто посебно привлачна, као што смо видели у Украјини", навео је Фергусон.

Он се налази у Београду ради промоције књиге "Кисинџер, 1923-1968: идеалиста", чији је аутор, а коју је на српском језику објавио Центар за међународну сарадњу и одрживи развој, познатији као центар Вука Јеремића.

(Танјуг-Спутњик)